

## UCHWAŁA

Dnia 6 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant starszy inspektor sądowy Karolina Majewska

po rozpoznaniu, na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w dniu 6 listopada 2025 r., z udziałem sędzi Sądu Okręgowego w Z. – X. Y. oraz Anny Kaniak - prokurator delegowanej do Prokuratury Krajowej, wniosku Prokuratury Krajowej z dnia 6 listopada 2025 r., sygn. [...] o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Okręgowego w Z. **X. Y.**, za to, że w dniu 5 listopada 2025 roku w Z. na ulicy [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym: I badanie - 0,76 mg/1, II badanie - 0,77 mg/1, III badanie - 0,86 mg/1, IV badanie 0,85 mg/1, V badanie - 0,82 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadziła w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki S. o numerze rejestracyjnym [...] tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.; na podstawie art. 80 § 2c i § 2da oraz art. 129 § 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - dalej powoływana jako u.s.p.

uchwalił:

**I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej** sędzi Sądu Okręgowego w Z. **X. Y.**, za to, w dniu 5 listopada 2025 roku w Z. na ulicy [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym I badanie - 0,76 mg/1, II badanie - 0,77 mg/1, III badanie - 0,86 mg/1, IV badanie 0,85 mg/1, V badanie - 0,82 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadziła w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki S.

o numerze rejestracyjnym [...], to jest czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 178a § 1 k.k.;

II. zawiesić X. Y. w czynnościach służbowych na okres 6 miesięcy;

III. obniżyć X. Y. wynagrodzenie o 35% na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych;

IV. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania.

## UZASADNIENIE

Prokurator z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, działając na podstawie art. 13 k.p.k. oraz art. 80 § 1, § 2c i § 2da ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych, wnioskiem z dnia 6 listopada 2025 r., sygn. [...], który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 6 listopada 2025 r., zwrócił się o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, wobec sędzi Sądu Okręgowego w Z. X. Y., zatrzymanej w dniu 5 listopada 2025 r. o godz. 11:10, gdyż zgromadzone dowody uzasadniają podejrzenie przez nią popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że X. Y., w dniu 5 listopada 2025 r., kierowała pojazdem marki S. o nr rej. [...] po drodze publicznej - ulicy [...] w Z. znajdując się w stanie nietrzeźwości i została ujęta na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. oraz nadal jest zatrzymana, co uzasadnia zastosowanie trybu z art. 80 § 2da u.s.p.

Na posiedzeniu w dniu 6 listopada 2025 r. X. Y. oraz jej trzech obrońcy wniesli o nieuwzględnienie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, natomiast obecna prokurator poparła wniosek z dnia 6 listopada 2025 r., o zezwolenie na pociągnięcie sędzi X. Y. do odpowiedzialności karnej wskazując, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w wysokim stopniu uprawdopodobnił popełnienie przez sędzię występku opisanego w dyspozycji przepisu art. 178a § 1 k.k.

Pani sędzia w trakcie tego postępowania nie złożyła jakiegokolwiek oświadczenia dotyczącego przedmiotowego zdarzenia.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Poza sporem jest, iż że ujęty w art. 181 Konstytucji RP zakaz pociągania do odpowiedzialności karnej sędziego bez zgody sądu określonego w ustawie składa się na tzw. immunitet formalny (procesowy) sędziego. Nie powoduje on wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągania osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Swoim zakresem podmiotowym immunitet sędziego obejmuje sędziów, tzn. wszystkie osoby powołane, w trybie art. 179 Konstytucji RP do piastowania urzędu sędziego i nadal zachowujące status sędziowski, w tym sędziów w stanie spoczynku (por. W. Koziół, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów. Komentarz, Warszawa 2005, s. 55, T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, Warszawa 2010, s. 291, uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 września 2006 r., SNO 40/06, OSNSD 2006, poz. 14).

Z treści art. 181 Konstytucji RP jasno wynika, że sędzia nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Regulacja ta została powtórzona także w art. 80 § 1 u.s.p. Co prawda pojęcie „gorącego uczynku” nie zostało ustawowo zdefiniowane, nie budzi jednak wątpliwości, że chodzi o sytuacje, gdy ujęcie (lub zatrzymanie) sprawcy ma miejsce zarówno w czasie (momencie) popełniania przestępstwa, jak i po jego popełnieniu, o ile sprawca pozostaje jeszcze na jego miejscu lub w jego pobliżu (zob. A. Stefański, S. Zabłocki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 167-296, Warszawa 2019, str. 838-839 i przywołane tam źródła).

Z kolei zgodnie z art. 80 § 2c u.s.p. sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sąd dyscyplinarny, odmiennie od sądu karnego, w takim postępowaniu nie ocenia, czy popełniony został czyn zabroniony. Wystarczy dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że zarzucane (przypisywane) sędziemu przestępstwo faktycznie zostało popełnione. Zwrot „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia

przestępstwa” jest tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. i ma charakter ocenny, a więc zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy, ustalonych na podstawie przedstawionego przez wnioskodawcę i ocenionego przez pryzmat swobodnej oceny dowodów (art. 7 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.) materiału dowodowego z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (por. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2006 r., SNO 3/06, OSNSD 2006, poz. 25).

Za zasadniczą dla uprawdopodobnienia popełnienia powyższego występkę w stopniu dostatecznym przez objętą wnioskiem sędzię uznać należy zgromadzony w aktach materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: B. F. (k. 25-28), W. F. (k. 13-18), prokuratora Z. R. (k. 48-49), funkcjonariuszy Policji: S. P. (k. 53-55), D. Ż. (k. 59-61), M. G. (k. 96-98) i Z. B. (k. 91-93), jak i protokołów badania stanu trzeźwości X. Y. wraz ze świadectwami wzorcowania (k. 29-33). Sąd Najwyższy w pełni dał wiarę wskazanym dowodom.

Materiał dowodowy wyżej wskazany pozwala na czynienie ustaleń faktycznych i jednoznaczne przyjęcie, że istnieje dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że sędzia X. Y. kierowała pojazdem mechanicznym marki S. o nr rej. [...] po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości. Z dowodów tych bowiem wynika, że sędzia X. Y. w 5 listopada 2025 roku ok. godz. 10:00 po opuszczeniu Sądu Okręgowego w Z., gdzie uczestniczyła w posiedzeniach w składach jedno i 3-osobowych, jechała swoim samochodem marki S. o nr rej. [...] ulicą [...] w Z. i nie zachowując należytej ostrożności, dojeżdżając do skrzyżowania ulic [...] i [...]1 uderzyła w tył prawidłowo stojącego na środkowym pasie jezdni na czerwonym świetle samochodu osobowego marki H. o nr rej. [...], kierowanego przez B. F., w którym znajdowała się także pasażerka – W. F.. W wyniku kolizji żaden z uczestników zdarzenia nie doznał obrażeń, ani też nie wymagał pomocy medycznej. Sędzia X. Y. uznała swoją winę za spowodowanie kolizji. Kierowca samochodu marki H. B. F. wezwał patrol Policji. W trakcie oczekiwania na wezwany patrol, na miejscu zdarzenia zatrzymał się przypadkowo przejeżdżający tamtędy inny patrol Policji w osobach: asp. sztab. Z. B. i asp. sztab. M. G. z Posterunku Policji Ł., którzy wraz z uczestnikami zdarzenia oczekiwali na przyjazd wezwanego patrolu z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Z.. O godzinie

10:36 st. asp. D. Ż. wraz z sierż. S. P. z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Z. na miejscu kolizji zastali uczestników zdarzenia oraz wskazanych funkcjonariuszy Policji. Z relacji uczestników zdarzenia wynikało jednoznacznie, że osobą odpowiedzialną za spowodowanie kolizji jest X. Y.. Wezwani funkcjonariusze policji dokonali rutynowego badania stanu trzeźwości uczestników zdarzenia, czemu obaj kierowcy się nie sprzeciwiali. Przeprowadzone na miejscu zdarzenia pomiary wykazały, że kierowca H. B. F. był trzeźwy, natomiast u sędzi X. Y. stwierdzono stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu wynoszące w pierwszym badaniu - 0,76 mg/1, a w drugim badaniu - 0,77 mg/1. Wówczas X. Y. podała, że jest sędzią Sądu Okręgowego w Z. oraz zaprzeczyła spożywaniu alkoholu. W związku z powyższym o zaistniałym zdarzeniu powiadomiono oficera dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Z., Prokuraturę Rejonową w Z., a ta Prokuraturę Okręgową w Z.. X. Y. została zatrzymana o godz. 11:10 i przewieziona do Komendy Miejskiej Policji w Z. w celu przeprowadzenia dalszych czynności wyjaśniających. Kolejne badania X. Y. na zawartość stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu wykonane innym urządzeniem pomiarowym dały następujące wyniki: trzecie badanie - 0,86 mg/1, czwarte badanie 0,85 mg/1, w piąte badanie - 0,82 mg/1. Następnie przewieziono zatrzymaną do placówki medycznej celem pobrania krwi, a uzyskane próbki krwi przekazano do dalszych badań. Przeprowadzono również oględziny uczestniczących w kolizji pojazdów.

Powyższe okoliczności wskazują, że sędzia została zatrzymana na gorącym uczynku, o czym świadczy zatrzymanie jej bezpośrednio po przeprowadzonych badaniach stanu jej trzeźwości, a co odbyło się w bardzo niewielkim odstępie czasowym po spowodowaniu kolizji drogowej. W tym czasie była cały czas w obecności świadków, w tym funkcjonariuszy Policji.

Przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. dopuszcza się ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Powyższe przestępstwo ma charakter umyślny, przy czym samo uruchomienie i prowadzenie pojazdu wymaga zamiaru bezpośredniego, natomiast fakt znajdowania się przez prowadzącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego może być również objęty zamiarem ewentualnym. Zgodnie z

art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym zabrania się kierowania pojazdem, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Stan nietrzeźwości jest zaś zdefiniowany w art. 115 § 16 k.k. i zachodzi wtedy, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5‰ albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dcm<sup>3</sup> wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Przeprowadzone u X. Y. badania wykazały stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu w takiej wysokości, że w stopniu dostatecznie uzasadnionym wskazuje, że kierowała ona samochodem znajdując się w stanie nietrzeźwości.

Nie można zatem przyjąć, aby w realiach sprawy czyn X. Y. cechował się znikomym stopniem społecznej szkodliwości. Podkreślenia wymaga wskazana wysokość stężenia alkoholu w organizmie sędzi przekraczająca wartość określoną w art. 115 § 16 k.k., jak i prowadzenie pojazdu w godzinach przed popołudniowych w dużym mieście, doprowadzając do kolizji. Czyn ten, na obecnym etapie postępowania, określić należy zatem jako cechujący się znaczną szkodliwością społeczną.

Jednocześnie z uwagi na treść art. 129 § 2 u.s.p. Sąd Najwyższy, wydając uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędzi X. Y. do odpowiedzialności karnej za przestępstwo umyślne z art. 178a § 1 k.k., zobligowany był do zawieszenia sędzi w czynnościach służbowych. Konsekwencją powyższego było obligatoryjne, na podstawie art. 129 § 3 u.s.p., obniżenie wynagrodzenia sędzi X. Y. na czas trwania zawieszenia. Ustawa - Prawo o ustroju sądów powszechnych nie przewiduje przesłanek obniżenia wynagrodzenia sędziego zawieszonego w czynnościach służbowych. Przy podejmowaniu decyzji o wysokości obniżenia wynagrodzenia bierze się pod uwagę okoliczności dotyczące warunków osobistych sędziego, jego stanu rodzinnego, czy sytuacji majątkowej. Okoliczności te jednak mają znaczenie drugorzędne, bowiem decydującym czynnikiem w tym względzie jest stopień społecznej szkodliwości czynu oraz postawa sprawcy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2006 r., SNO 48/06). Za przyjęciem opisanej wartości obniżenia wynagrodzenia, tj. o 35 %, przemawia umyślny charakter czynu,

stwarzający zagrożenie dla uczestników ruchu drogowego, o wysokiej szkodliwości społecznej.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak w uchwale.

[r.g.]

[a.ł.]